

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			

Királygyilkosság.

Zombor, február 7.

Portugália kicsiny kis ország, melyről alig tudunk többet, mint egy afrikai ősterületről vagy egy polinéziai nagyobb szigetről. Rendszerint nem is gondolunk reá, hogy itt van a régi civilizáció világrészében s annak is a legcivilizáltabb nyugoti felében. Csak ha valami rendkívüli esemény játszódik le területén, fordul felé a figyelmünk egy kis időre, addig, míg az esemény érdekessége tart.

Ilyen rendkívüli eset állította most egyszerre az európai érdeklődés gócpontjába az egykor hatalmas, most a jelentéktelenség mélyébe süllyedt országot: a királygyilkosság borzalmas ténye.

Bármily messze esik is a mi érdekszféránktól a portugál királyság, fejedelmének és trónja örökösének legyilkolása emberileg mély szánalomra indit, indítékai pedig államkormányzati tanulságukért teljes figyelmünket érdemlik meg.

A rémes eset tanulsága hangosan

szól a koronás főeknek és a kormányoknak lelkéhez, hogy egy nemzet mélyen gyökerező elégtelenségét a törvénytelen erőszak eszközeivel, még ha ideig-óráig el is fojtható, teljesen megszüntetni nem lehet.

Az erőszak úgy hat, mint az áradás ellen emelt vizgát: duzzasztólag. A rohamosan áradó víztömeggel hovatovább képtelen lépést tartani a gátépítés s a feltartóztatással még jobban felduzzasztott bős elem hóbömlve csap át az akadályon s fékezhetetlen ereje mindent elsöpör, ami útjában áll.

Az általános elégtelenség fokozódásával szemben kimerül a legeszelebb önkény leleményessége is s akkor bekövetkezik a szörnyű katasztrófa: kormányok veszte, trónok összeomlása, koronák összezúzása.

Igy volt ez Portugáliában is. Carlos királytól már uralkodása első éveiben elhidegült a nemzet szeretete egyfelől az angolok gyarmati sikerei miatt, melyeket Portugália érdekeinek rovására értek el s melyekért az angol ud-

varral közeli rokonságban és szoros barátságban álló királyt okolták, másfelől az 1891-dik évi nagy pénzügyi válság miatt, mely az egész ország kereskedelmét megrendítette és tömérdek egzisztenciának bukását okozta.

Hasztalan szállították le a király civillisztáját, a tisztviselők fizetését, a katonaság létszámát és hasztalan emelték az adókat, a gazdasági válság következtében az ország helyzete egyre rosszabbra fordult s az elégedetlenek serege egyre nőtt.

A felszaporodott köztársaságiak és haladók az országgyűlésen hatalmas ellenzékét alkottak és sorra lejáratták a mérsékelt kormányokat. A király, kinek népszerűtlenségét az udvar mérhetetlen pazarlása és számos botránya, valamint az elűzött Braganza dinasztia vagyonának nem kifogástalan kezelése csak nevelte, gyökeres rendszerváltoztatásra nem tudta elhatározni magát, hanem az erőszakos Franco karjaiba vetette magát.

Az országgyűlés feloszlata, az

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Forgácsok.

Hiába téssz panaszt a sorsod ellen,
Hogy nem nyilik neked elég virág . . .
Sokan vagyunk, kik boldogságra várunk, —
De hát hisz oly nagy ez a nagy világ!
Szerencsénk fordul, de bőségszaruja
Egyszerre mindent nem hullathat el;
A boldogságból juttat mindenkinek
De csak annyit, a mennyit érdemel.

Féltő gonddal, becézó szeretettel
A jó mama lányát nevelgeti,
Szellőtől óvja, védi napsugártól
Lelkét malasztal tele ülteti . . .
S jó egy bajusz „ist erreicht“ kacskaringós,
A mely sarkantus laktópánba' jár;
S a szeretetből, az anyai gondból
Pár perc, — és „tabula rasa“-t csinál.

Ha sírsz, ha két szemed könnyektől ázik,
S okát kutatva azt fel nem leled:
Ne elmédet faggasd e nagy talányért,
Hanem kérdezd csak szépen szivedet.
És az megmondja, hogy kalitba zárva
Kesereg egy magános kis madár.
Mely búsan árván csattogja danáját,
S a boldogító szerelemre vár,

A szerelem egy szaharai vándor,
Ki sivár pusztában céljára tör,
Kit kínzó éhség ösztönöz előre,
És olthatatlan szomjuság gyötör . . .
A szomjat oltja egy pohárka löre,
Legyen bár összepancsolt és hamis;
A korgó gyomrot elnémitja szépen
Még a zombori közöskönyha is . . .
De szomját és éhét a szerelemnek
Nem oltja el senki emberfia, —
Ha nektárrá is válnék minden tenger
S a föld nem vón' más, mint ambrózia.

Miért van az, hogy szívünk folyton vérzik,
Folyton vágyunk elérhetetlenért?
Lelkünk álmát örülten hajtvva, üzve
Örök küzdelmünk nem terem babért?
Apoljuk szívünk zsenge rózsakertjét, —
S virág nem nyilik, nem fakad nekünk?
És mégis, mégis folyton s lankadatlan
Mást sem teszünk, csak mindig szeretünk?!!

A szerelem a lélek legszebb gyöngye,
Mely lenn pihen a szívnek mélyiben;
Szerencsés buvár, aki színre hozza
Ezer veszélylyel küzdve szüntelen.
Ha megszerezted ezt a drága kincset,
Keret nélkül a világért se hagyd . . .
E kincshez a léleknek tisztasága
Leghozzaillóbb, legjobb foglalat.
Hóditanál, s magad gyengének érzed, —
Nincs gyilkoló, öldöklő fegyvered;
Hogy büszke daccal törhetnél előre
És porba hullnék bátor ellened . . .

FENNÁLL 1824. ÉV ÓTA.

Husvéth István

műfestődéje és kémiai tisztító intézete Zomborban.

Elfogad uri, női és gyermekruhákat
TISZTÍTÁSRA ÉS FESTÉSRE
a legolcsóbb árak mellett.

ellenzéki férfiak bebörtönözése, az örületes hajsza a sajtószabadság és gyülekezési jog ellen, a titkos rendőrség permánens működése éjjel-nappal betöltötték a mértéket. Az elégtelenség kicsapott korlátaiból, valóságos utcai harcok folytak már, de sem a királyt, sem diktátoros-hatalmu miniszterét le nem térítették a veszedelmes utról, bár az anyakirályné, a trónörökös, sőt az angol király is felemelte óvó szavát.

S a vég? A király s a trónörökös gyilkos golyóknak lettek áldozataivá.

A király, aki saját szavai szerint kénytelen királykodni, mert más mesterségre nem tanították, megfizetett tanulatlanságáért nemcsak saját, hanem fia életével is. Drága fizetség, melyet még kevesebb észszel is el lehetett volna kerülni, ha abbéli fogyatkozását pótolja szívvvel. Csak azoknak a királyoknak áll erősen a trónjuk, kik népük szeretetére alapítják; kik nem szembeszállanak népük kívánalmaival, hanem leszállanak hozzájuk, hogy meghallgassák.

A gögös, a dölyfös, a nemzet érdekeivel nem törődő kormányfők feje fölött, még ha lángelméjük is, állandóan ott függ a közelégtelenség Damocles-kardja, lecsapásra készen minden pillanatban. Ezt a tanulságot vonhatják le a lisszaboni rettenetes tragédiából, akiknek kezébe népek sorsa van letéve.

A helyettes tanárok. A közoktatásügyi miniszter legutóbb kiadott rendeletében tudatta a középiskolák igazgatóival, hogy a helyettes tanároknak ezentúl nem kell folyamodniok rendes tanárrá való kineveztetésükért, hanem képesítésüket, szolgálataikat s minősítésüket a minisztérium nyilván fogja tartani s ehhez képest fog intézkedni rendes tanárrá való kineveztetésük ügyében.

Ne félj! . . . Hisz nem való a nő kezébe
Se kard, se lándzsá, zugó kelevéz . . .
Bizton behódol, lábaidhoz omlik,
A ki szerelmes szép szemedbe néz.

Csak légy erős szivedben, jellemedben,
Ha férfúnak érezed magad . . .
Nem a külső, hanem a belső „én“-ed
Mi egy nőlelket magához ragad.
S ne koldus módra, összetett kezekkel
Rimánkodjál, esengj szerelmeért.
Csak bátrak, hősök nyernek palmaágot
És hordanak a homlokukon babért.

Készíthetsz fából vaskarikákat,
A négyszöget közzé formálhatod, —
Átgyúrhatod az éjet napvilággá
És éjszakává a fényes napot; —
Vagy tégy ennél még százszor is nagyobbat: —
És én szó nélkül elhiszem neked . . .
Egyet ne mondj, mert az képzelhetetlen:
Hogy „a szived csak egyszer szeretett.“

Egy fűrt a kedves hullámos hajából,
Egy szallag, mely övezte honyakát;
Egy egy elfonnyadt száraz rózsabimbó,
Mit kis keze nagy szeretettel ad:

A szabadkai választás. Holnap lesz a szabadkai első választókerületben a választás. Gyelmis Gerő bankigazgató, a függetlenségi párt jelöltje, vasárnap mondta programbeszédét. Mint hírlík, Mamusich Lázár volt szabadelpvüparti képviselő pártönkivüli programmal lép fel.

A szerb nemzetiség.

(Vége)

Ezek után vessünk most már egy pillantást a kérdés kulturális tartalmára.

1823-ig szerb kulturális életről mit sem tudunk. Az az intellektuális munka, ami a szerb kolostorok falai között folyt, alig számbavehető, és a legszükségesebbre szorított, de expanzív ereje egyáltalán nem volt és főképp a vallási tudás körében mozgott, a kulturális és literális igények csak 1823-ban támadtak. Egy kis írói gárda tűnt fel, de műveiket kiadók hiányában nem bírták kinyomtatni. Erre a célra kezdeményezte Hadzsits János egy irodalmi társaság alapítását, ami 3 évvel később meg is történt „Matica szrpszka“ címen. Ez az alapítás eseményszámba ment. Ez a társaság adta ki az első folyóiratot „Letopissz szrpszki“ címen. Ezen idő óta kezdett kifejlődni a szerbség a szellemi téren; e társaság nyomán szerb intelligencia keletkezett, amely Magyarország nemzetiségei között műveltség dolgában a németek mellett vezető helyet foglal el.

Ámde abból, hogy van szerb intelligencia, következik ugyan, hogy ez a faj kulturmunkára képes, de nem következik az, hogy egy külön szerb kulturának van létjogosultsága s nem következik az, hogy ennek megvannak az alapfeltételei. Ezzel az 500,000 emberrel sem külön politikai alakulatot, sem külön kulturát csinálni nem lehet. Ez az emberszám, mely különben is elszórva él, — egyedül, önállóan külön kulturhivatást nem teljesíthet, bármily magasra válik is ki közülök egy-egy szellemi nagyság, mint ahogy kiválik pl. a szerbek közül Hadzsits János,

Bálványa lesz szerelmes sziveinknek
S imádjuk azt éltünk minden szakán . . .
S esodálatos, hogy még a pap se szól ránk:
„Te vétkes, bálványtisztelő pogány!“

Sokan vagyunk: ki koldus és ki gazdag,
Ki teng, ki fényben tölti életét;
Egyik tudós — a más elméje hitvány,
Egyik förtelmes — más tündéri szép . . .
De nem emelt egy sirásó se halmot
Még egy olyan szerencsétlen felett,
Ki tiszta lelkiismerettel vallaná be,
Hogy ő „soha senkit se szeretett.“

A mai férfi házasonni készül,
Az ideálja — fényes hozomány;
De elviszi a nőt is ráadásul,
Ha pénze s kora közt jó az arány . . .
Jő egy leányka, bájos mint az angyal . . .
Nincs mása — lelke, ám az kincset ér:
Álbölcsességét szépen sutba vetve
A férfi boldogságot tőle kér.

Latinovits Stanci.

Kosztits Lázár. Csatlakoznia kell valahova, össze kell kapcsolódnia valamely nagy kulturegységgel.

Munkája tiszteletreméltó, de mégis csak erőlködés, pozitív, nagyobb eredmények nélkül. Kis nemzetnek lehet nagy kulturája, de törpe érdekcentrumnak kulturális sikerei sem lehetnek. A magyarországi szerbek csakis irodalmi összeköttetésben állanak a szerbiai szerbekkel és a horvátokkal, a nyelv egyformasága, illetve hasonlósága alapján. Egymásnak is írnak; egymás könyveit, ujságjait megértik — ennyi az egész. Ez azonban kapocsnak igen kevés, mert a kultura nemcsak nyomtatott könyvekből és szindarabokból áll. A kultura nemcsak irodalomból áll, hanem összessége azon erőknél, melyek a magasabbban differenciálódott civilizált embert az alacsonyabbrendűtől megkülönböztetik.

A kulturához tartozik a gazdasági élet, a tudományos élet, a művészet, a zene, a finomabb ösztönök, érzések, vágyak és ide tartozik még száz más apróság.

A kulturember az egész ember, a maga összefüggő egységes szellemi megnyilatkozásában. Igaz, a mi szerbjeink legnagyobb része Szerbia szomszédságában lakik, de vajjon alakíthatnak-e ezekkel kulturegységet? Nem, mert Szerbia sokkal alacsonyabb kulturfokon áll, mint a mi szerbjeink, ezek tehát azoktól mit sem használhatnak fel, nem pedig azért, mert a mi szerbjeink, a hazánkba való bevándorlás és a velünk való együttélés folytán a római-germán, vagyis a latin primordiumhoz simulván, a milieu átalakította őket és inficiálva vannak a mi primordiális fejlődésünk kulturális eredményei által.

Ez a nemes infekció — nem a vért, de ami fontosabb — a pszichét alakítja át és ez ellen, hála Isten, nincs orvosság.

Az átalakulás szembeötlő, ha a fekete szalónruhában utazó szerbiai intelligens az uti sacco-ruhában utazó magyarországi szerb intelligenssel összehasonlítjuk. Hátha még levetkőztetjük ezt a két embert! Tisztelet a kivételeknek, de azok a szerbiai szerbek még telivér Balkánok. Hát még a magyarországi szerb paraszt és a szerbiai szerb paraszt között mekkora a különbség!

Magyarországon szerb kultura nincs és nem is lehet. A levegő más, a környezet más, más hangok hangzanak a levegőben! Itt Magyarországon magasabb rezgése vana kulturális ritmusnak! Itt Budapestet látja a szerb, ott Belgrádot. Hiszen ott még minden ugyszólván karrikatura; karrikatura maga az alkotmány, melyet hol elvesznek, hol levetnek; siralmas alak a király és operettbe való az udvartartása; operettbe való a kakaduk színeiben gögösen sétáló katonatisztek és a vézna legénység. Egész Szerbiában nincsen egy becsületes ló, holott a mi szentamási és szíváci szerbjeink hintó elé való lovakkal szántanak.

A szkuptina — karrikaturája az európai parlamentnek. A színművészet és költészet még mindig a népköltészet

naiv világában mozog; nem is szín-darab, ha nem lövöldöznek benne. És ebbe a kulturába gravitálnának a mi szerbjeink? Tisztára örülsz ez a gondolat!

Nincs és nem is lehet Magyarországon sem külön szerb irodalom, sem művészet, sem szerb nemzeti ipar, kereskedelem, szóval külön szerb kultúra.

De a szerb nemzetiségi érdek-centrumra szükségünk van nekünk azért, hogy erőben gazdagodjunk — viszont a szerbeknek szükségük van reánk, hogy velünk és általunk egy magasabb rendű kulturába léphessenek.

A szerbek helyzete fonák és értelmetlen. Az ő helyük közöttünk van — és mi magunknak követeljük őket.

H i r e k .

Athelyezés. A honvédelmi miniszter Dörmann Ágoston századost, a dorozsmai mentelep parancsnokát, hasonló minőségben Bajára helyezte át.

Athelyezés. A közoktatásügyi m. kir. miniszter Mátrai Ferenc fernbachpusztai állami tanítót jelen minőségében a sándorfalvai tanyai áll. elemi népiskolához helyezte át.

Iskolalátogatás. Az elmúlt hónapban a kir. tanfelügyelő hivatalosan meglátogatta az ókéri, ófutaki, újfutaki r. kath. az ókéri és újsóvi ág. ev., az újsóvi ev. ref., az ósóvi állami, az ókéri, ósóvi, ófutaki és zentai g. kel., a zentai közs. izr. és magán elemi népiskolákat, továbbá a zentai közs. jellegű polgári leányiskolát, az ósóvi áll., az ófutaki és újfutaki r. kat. és az ófutaki g. kel. óvodákat, összesen 64 tanteremben. Ezen tanintézetekben a következő hiányokat észlelte: Az ókéri ág. ev. elemi népiskola tulzsfolt. Az ófutaki és újfutaki r. kath. elemi népiskolák felszerelése hiányos. Az ósóvi áll. óvoda épülete alacsony, szűk és ezen célra meg nem felelő. A zentai községi polgári leányiskola meg nem felelő szűk szobákban van elhelyezve és felszerelése nagyon hiányos. A magyar nyelv tanítását illetően a törvény által előírt taneredményt nem találta az ókéri, ósóvi és ófutaki gör. kel. szerb tannyelvű elemi népiskolákban. A hiányok orvoslása iránt az illetékes hatóságoknál a kellő lépéseket megtette s amennyiben a magyar nyelv törvényes tanítási eredményét még a folyó tanévben eszközölné hiv. iskolalátogatásai alkalmával ismételt tapasztaltna a megtorló intézkedések iránti javaslatát a közig. bizottság elé terjeszti.

Tanítói korpótlékok. Az 1907. évi XXVII. t. c. megállapított tanítói fizetések és korpótlékok fedezésére a közs. és felekezeti jellegű elemi népiskoláknál működő tanítók részére a közoktatásügyi m. kir. miniszter a múlt hónapban 24800 korona államsegélyt folyósított.

Lyceumi előadás. A zombori szabad lyceumban vasárnap, február hó 9-én délután 5 órakor a városháza dísztermében dr. Kohlmann Dezső főgimnáziumi tanár fog előadást tartani. Az előadás tárgya: Michel Angelo. Számos vetített képpel.

Good templárok farsangja. A good templár-rend zombori tagjai f. hó 21-én táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendeznek egyesületük pénztára javára. A hangverseny a színházban, a táncmulatság az Elefánt-szálló helyiségében fog lefolyni. A társadalom-mentő tevékenység, melyet a good templár-rend osztálykülönbség nélkül kifejt, legtöbbször mértékben megérdemli a társadalom minden osztályának támogatását s éppen azért jó eleve felhívjuk reá a figyelmét.

Tenyészbikavásár. A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi március hó 1-én Zomborban, a lóvásártéren díjazással egybekötött tenyészbikavásárt rendez.

Uj iskola. A közoktatásügyi m. kir. miniszter ur elrendelte, hogy a titeli állami polgári fiúiskola épülete, mely ezen célra nem alkalmas, teljesen lebontassék és helyette egy új alkalmas épület a kir. kinestár költségén felállíttassék.

A tulipán háziipari szövetség műkedvelői előadása. A tulipán háziipari szövetség, mely Fernbach Károlyné ömeltósága vezetése alatt egyre nagyobb lépésekkel halad kitűzött célja felé, hogy a téli időszakban kereset nélkül maradó földmunkás népek könnyen elsajátítható munka révén biztos keresetforrást nyisson, a hasznosat összekötve a kellemessel, részben saját céljainak javára, részben az aprilis hó folyamán rendezendő háziipari kiállítás költségeinek fedezésére f. hó 13-án a városi színházban Fernbach Károlyné ömeltósága védnöksége alatt műkedvelői-előadást rendez. Az előadás érdekes és gazdag műsora ez:

1. Mayerbeer: Koronázási induló. Csavojác János hegedűművész vezetésével előadja a zombori műkedvelők zenekara: Ribiczey Kálmán dr., Krudy Géza, Kárpáthy Sándor, Heisinger Antal, Tantner Ottó, Salgó László, Alföldy László, Staudacher József, Margalits István, Szántó Károly, Német Artur dr., Henneberg Géza dr., Major József, Schwerer József, Marschall Béla, Blumenthal Károly, Tomesányi Aladár

2. Robinsonok. Vigjáték egy felvonásban. Irta Makai Emil. Személyek: Hamilton Kruzoe — Szondy István. Villi — Konyovits Antal. Olympia — Jovánovits Leona. Eufrozina — Predragovits Lincsi. Szelen — Vojnits Ilonka. Szofronia — Ratkó Ilonka. Galatea — Gehring Mici. Lalage — Szláv Erzsike. Polydor — Ribiczey Nándor. Agis — Moldován Lajos dr. Telamon — Klemm Gyula. Aszklepiosz — Jelich Mihály. Történi Leda-szigetén. Idő: jelenkor.

3. Zimay: Suhog a szél. Vegyeskar. Éneklik: Csernatony Aladárné, Csernitsky Andorné, Eöry Andrásné, Major Józsefné, Steiner Erzsike, Törös Sándorné, Trischler Gyuláné, Major József, Bárdos Armin, Fodor Mihály, Kiss Mátyás, Székely Béla, Marschall Béla, Essigmann Károly, Rácz Soma.

4. Fátoltáné. Betanította Giovanni Carbone, a budapesti opera nyugalmazott első szülő táncosa. Táncolják: Halász Magda, Heintz Viktória, Husvéth Mariska, Jusits Margit, Kaich Erzsike, Kekezovich Piroka, Pekánovits Mici, Predragovits Lincsi, Purmann Aranka, Ratkó Ilonka, Szláv Ilonka, Szláv Erzsike, Szláv Aranka, Vojnits Ilonka, Zombory Erzsike, Zombory Ilonka.

5. Strauss János: Fesszelemek. Keringő. Előadja Csavojác János hegedűművész vezetése mellett a műkedvelők zenekara.

6. Zerkowitz Béla: A léha. Zenés magánjelenet. Előadja: Zátanyi Dezső dr. Sipos Ferkó zenekarának szíves közreműködésével.

7. Truffier: Szent Mikulás. Fordította Beöthy Zsiga. Előadja: Jovánovits Leona.

8. Kerner Jenő: A magyar dal. Melodráma. Zene- és énekkar kísérettel előadja Prokópy Imre. Befejezésül: Apotheózis.

Felülfizetéseket a nemes célra való tekintettel köszönettel fogad és hírlapilag nyugtázza a szövetség. Az előadás kezdete este 8 órakor. Személyre szóló meghívókat nem bocsátanak ki. — Biztosra vesszük, hogy a szövetség nemes célja, valamint az előadásban kínálkozó művelézet minden jegynek megszerzi a gazdáját.

Magyar név. Kiskoru Mihalecz József bástopoljai illetőségű, bajai lakos „Lombos“-ra, Reiner Ferenc bajai illetőségű budapesti lakos „Mérő“-re, Svraka Mihály bajai lakos, valamint Julianna, Etel, Mátyás és Mária gyermekei „Szarka“-ra, kisk. Schönthal Hugó szabadkai lakos, földművelőiskolai tanuló „Szépvölgyi“-re, Bernschütz Ferenc bajaszentistváni lakos, valamint Mária, Viktória, Ferenc, Anna és Julianna nevű kiskoru gyermekei családi nevüket „Balaton“-ra változtatták.

Állami iskolák. Az elmúlt hónapban Zsabya, Szond és Kossuthfalva községek képviselőtestületei áll. iskolák szervezését kérték, mely kérelmüket a kir. tanfelügyelő a közoktatásügyi m. kir. miniszter urhoz pártolólággal felterjesztette.

Halálozás. Dr. Závodszy Leventét, a zombori állami főgimnázium jeles tanárát, súlyos gyász érte, édes atyja, Závodszy István 62 éves korában az újpesti gróf Károlyi kórházban meghalt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alólirottak mélyen szomorodott és megtört szívvel jelentik a felejtethetlen jó férj, édesapa, nagypapa, após, testvér, sógor és rokonnak Závodszy István urnak folyó évi február hó 2-án délután 1 órakor, rövid szenvedés után, életének 62-ik, boldog házasságának 29-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. évi február hó 5-én d. u. fél 4 órakor fognak az újpesti gróf Károlyi kórházban a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a rákos-palotai temetőben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmise-áldozat f. évi február hó 6-án reggel 8 órakor fog a rákos-palotai plébánia templomban az Urnak bemutatatni. Újpest, 1908. február 3-án. Áldás és béke lengjen porai felett! Özv. Závodszy Istvánné szül. Kocsis Julia mint neje, dr. Závodszy Levente, Ilona férj. Galambossy Lajosné, Lenke, Géza, Zoltán mint gyermekei. Galambossy Lajos mint veje, Galambossy Ilonka mint unokája, özv. Mészáros Józsefné, özv. Schmidt Ferencné mint testvérei, Schmidt Jolán és Zoltán mint unokahúga, illetve öcsese, Kocsis György mint após és családja, özv. Závodszy Györgyné, Hajnal Alajos, Antal Lajos, Kocsis Pál és Kocsis Paula mint sógorok, illetve sógornők és családjaik, valamint az összes közeli és távoli rokonok és jó ismerősök.

Nem lesz kártyaadó. Megemlékeztünk annak idején, hogy Nagyvárad város elhatározta, miszerint mindazokra, kik a harminckét levelű bibliával dicserik az urat, adót vet ki. Az új adónem felvetése élénk diskusszióra adott alkalmat nemcsak a körökben, de a nagy közönségnél is. Nagyváradon sok hive van a 32 levelű bibliának (de különben hol nincs?) és így bizonyos, hogy tekintélyes összegre rugna évenként a kártyákra kivetett adójövedelem. Az üzlet-tulajdonosok nem fogadták ellenszenvvel a város tervét, mert az adót nem ők fizetnék meg, hanem a kártyázó vendégek, akik drágábban juthatnának a népszerű szórakozáshoz. Megjegyezték azonban a kávéosok, hogy az adójövedelen ellenőrzése szinte lehetetlen, mert annyi játékkártya csempészhető be adózás nélkül, amennyit az illető akar és ilyen körülmények között illuzióriussá válik a kártyaadó. Az egész terv azonban körülbelül füstbe megy, a kártyaadó behozatalából nem lesz semmi, s ezen bizonyára örvendenek a kártyajáték zombori hivei is, kik már előre is rettegetek, hogy a nagyváradai terv általánossá válik. Nem hozhatja be Nagyvárad a kártyaadót azon egyszerű oknál fogva, mert megállapították, hogy a kártya forgalomba hozatala állami monopólium, minden esomág állami bélyeggel van ellátva. Egyedürlásúgi cikkre pedig külön városi adót kiróni nem lehet, nem engedi meg a kormány, aminthogy nem engedné meg pl. a szivar, cigaretta külön megadóztatását. Nem lesz tehát magasabb ára a csendes alsónak. Szólhat vigan a troul ultimó, volát . . .

A hódási álarcos bál. A február 15-iki hódási álarcos bál rendezősége kellemes meglepetésben fogja részesíteni a mulatságon megjelent hölgyeket. A meglepetés a táncrend lesz, melyet a rendezőség Juhász Árpád festőművészszel rajzoltatott meg. A művészi kivitelu táncrend szép emlék lesz a mulatságban részt vettek számára.

Megszűnt lap. A Bajai Független Hírlap, amely Bajának első politikai napilapja volt, február hó elsejével negyedik év-folyamában megszűnt.

Öngyilkos csendőr. Tóth János titeli próbacsendőr a csendőrlaktanyában szolgálati fegyverrel agyonlőtte magát. Tetének oka ismeretlen.

Műkedvelői előadás. A zombori jótékony szerb nőegylet folyó évi február hó 9-én a városi színházban a helybeli szerb ifjuság szives közreműködésével műkedvelői előadást rendez. Előadás után táncvigalom az Elefánt-szálló összes termeiben. Helyárak: Proscenium páholy 11 kor., a többi páholyok 9 korona, ülőhely 2 korona, karzati ülőhely 60 fillér, állóhely 40 fillér. Kezdeté este 8 órákor.

Halálos bujócška. Stebler Lajos Ferenc-csatorna parti házában történt. Csiesovaeski Voin kocsis ura parancsára kihozta a dupla puskát, hogy egy arra kóválygó kányára löjjön. Az egyik lövedéket ki is lötte. Azután visszavitte a fegyvert, de nem a rendes helyére tette, hanem a konyhában egy szekrény mögé állította. Később a gazda fiaeskája és leánykája meg egy nyolc-tíz éves idegen gyermek — Dódics Trivó — bujócskát kezdtek játszani. Dódics Trivó hunyt, a kis fiu a szekrény mögé, a kis leányka meg az asztal alá bujt a konyhában. A kis fiu mozgólódásával eldöntötte a fegyvert. A fegyver elsült és golyója a kis Annát fején találta, úgy hogy rögtön meghalt.

Pénzt, vagy megöllek! Mult év november 14-én az éjjeli vonattal Topolyáról Csantavérre ment Vukelity Antalné. Az állomáson a váróterembe ment, hogy kosarát, melyben többféle piaci áru volt, rendbehozza. A váróteremben csak egy fiatal ember ült: Durmics Tivadar, akit Vukelityné barátságosan köszöntött is. Mikor a kosarát rendbehozta, megindult a községbe vezető uton. Alig haladt 20-30 lépésnyire, amikor haladt, hogy a váróterem ajtaja kinyílt s azon Durmics Tivadar lépett ki. Vukelityné megörült, hogy utitársra akad s nem fog egyedül haladni a sötét éjszakában. Lassította tehát lepteit s nemsokára ott is termett mellette Durmics. Az asszony megszólította a legényt, hogy hová megy, de a legény nem válaszolt. Így haladtak egymás mellett egy darabig szótlanul, amikor Durmics megszólalt és megkérdezte az asszonytól, van-e pénze? Vukelityné azt válaszolta, hogy nincs. Ezzel a válaszzsal éppen nem volt megelégedve Durmics, mert azonnal fenyegetésre vette a dolgot. Pénzt, vagy megöllek! — rivált az asszonyra Durmics. Vukelityné azonban, ugy látszik, nem olyan asszony, aki megijed a saját árnyékától. Kosarát eldobta s bürokrákelt a rablóval. Durmics az asszony fejét kapta el s úgy akarta lenyomni, mire az asszony a dzsiu-dzsiu fogásokhoz folyamodott, ami sikerült is, mert a fiatal ember a következő pillanatban tehetetlenül hevert a földön s az asszony ez alatt elmenekült. Durmics feletti tegnapielőtt itélkezett a szabadkai esküdtbírószék s az esküdtek igazmondása alapján 1 évi börtönrre ítélte.

Olcsóbb a pénz. Az osztrák-magyar bank valamennyi fiókjai a váltó bankkamatlábat egy fél százalékkal leszállították és így négy és fél százalékkal számoltja le a váltókat. Amikor a bankkamatlábat föl emelték, akkor egy egész százalékkal emelték. De mikor leszállították, akkor már csak fél százalékkal boldogították a kamattal agyonnyargatott kereskedelmet. Azonban nyugodjunk ebbe is bele. Örüljünk, hogy nem emelik, ami azonban annak a jele, hogy nincs pénzkereslet, nincs vállalkozás. Kimerültek a vállalkozók az utolsó felév mostoha viszonyaiban.

A halotti toron. Meghalt Bajaszentistvánon Ikties Ferenc. Amikor felravalozták összejött az atyafiság meg a jó ismerősök, hogy elsirassák a halottat és osztozkodjanak az örökségen. Ikties Antal, Ferenc, Lázár és Gergely elkezdtek az osztozkodást, amikor Váity József, a halott jó ismerőse, a barátság címén magának követelte az elhunyt boros kadját. Az atyafiság tiltakozott ellene. Ezen alaposan összeveszték és Váityot kilökték a szobából. Váity vasvillát ragadott, hogy megbosszulja magát azért, hogy kitétek szüret. Közben odajött Ditelján István és ő is beleelegyedett a verkedésbe. Kirántotta a magával hozott nagy konyhakést és bedöfte Ikties Antal hátába. Ikties Antalt életveszélyes sérülésével be-

szállították a bajai közpórházba. Ditelján ellen pedig megindították a vizsgálatot.

Közgyűlés. A zombori műkedvelői fényképészek egyesülete f. évi február hó 9-én, vasárnap d. e. 11 órákor a felső kereskedelmi iskolában közgyűlést tart, melynek tárgysorozata: jelentés az évi működésről; a pénztáros és a számvizsgáló bizottság jelentése; a tisztikar felmentése; az új tisztikar és választmány megválasztása; az évi tagsági díj megállapítása; az áprilisi kiállításra való részvétel megbeszélése.

Pályázat. A zombori r. k. legényegyesület előjárósága pályázatot hirdet gondnoki állásra, mely az étel és italok bérletével van összekötve. A pályázati feltételek meg tudhatók az egyesület elnökénél, valamint Vujevich Alajos egyesületi pénztárosnál. Az állás áprilisi hó közepén foglalandó el.

Milliósi fizetésképtelenség. Szabadka egyik legnagyobb vállalkozója, a város második virilistája, Raichl J. Ferenc műépítész, kinek Szabadkán gyönyörű palotája, fél milliót érő gépeserép és téglagyára, földbirtoka, Szegeden palotája van és akinek szabadkai palotájában százezret érő festmények, műtárgyak vannak felhalmozva: esődöt kért maga ellen a szabadkai törvényszéknél. A mult évi súlyos pénzvisszonyok áldozata Raichl. Milliókra menő vállalatai vannak, a vállalatokból a követeléseit nagy részben nem bírja behajtani, követeléseit nem bírja pénzzé tenni, a munkásviszonyok, az anyagok megdrágulása, de leginkább a pénz drágasága okozta azt, hogy fizetésképtelen lett és hogy esődöt volt kénytelen maga ellen kérni. Raichl J. Ferenc tartozása körülbelül másfél millió korona, aktívái azonban felülmulják tartozásait.

A bajai sorsjegycsalás. A szabadkai vádhatóság a bajai milliósi főnyeremény ügyében terjedelmes vádiratot készített. A vádlottak kifogásokkal éltek a vádirat ellen. A vádtanács a kifogások tárgyalását február 26-ára tűzte ki. A szenzációs bűnügyben a főtárgyalás ez év március második felében lesz. A pört alighanem bouyolitani fogja az a körülmény, hogy a Bajai Kereskedelmi és Iparbank újra megkísérli a fölperes Eckerttel a kiegyezést. Legujabb értesülés szerint ennek annál inkább sem lesz akadály, mert a pénzüntezet hajlandó a vitás félmilliót hiánytalanul átengedni Eckertnek. Ha ez igaz, megvárjuk a pör polgári része, de a bűnügyi része természetesen folytatódik.

Agyonverték egy legényt. Györgyén pusztai legények állottak a napokban a szabadkai esküdtbírák előtt szándékos emberölés miatt. Mult esztendő november 16-án együtt mulattak Györgyén pusztán a Vojnits-féle korezmában Bosnyák Alajos és Sente Károly. Amíg bent ittak a korezmában, jókedvvel elbeszélgettek. De amikor kimentek az udvarra, Bosnyák a botjával fejbe vágta Szentét. Sente megszédült az ütéstől és csak annyit kérdezett Bosnyáktól, hogy „miért bántottál, testvér?” azzal aztán visszament az ivóba ő is, Bosnyák is. Estefelé hazaindult Bosnyák és kint a földeken kiválik a legényesapatból Sente és most már visszadaja a kölesönt Bosnyáknak. Olyat ütött Bosnyák fejére, hogy az elesett. Ezt látták Kopunovics Péter, Petrakianics Lajos és Barakovic Márton, odamentek ők is és Szentét ütlegelni kezdtek, ki hol érte. Bosnyák is magához tért, felvette a botját és segített ütni Szentét, aki reggelre meg is halt, anélkül, hogy magához tért volna. Az esküdtbírószék az esküdtek igazmondása alapján Bosnyákot erős felindulásban elkövetett halált okozó testi sértés miatt 2 évi börtönrre, Kopunovicsot 5 évi, Barakovicot 5 és fél évi fegyházra, Petrekianicsot 2 évi börtönrre ítélte.

Hurokra került család. Egy régen keresett sikkasztó szélhámos került a napokban Bécsben hurokra, aki bejárta Ausztria és Németország sok városát, hamisított okmányokkal és siketnémaságot színlelve, adományokat gyűjtött a konzulátusokon és jótékony egyesületektől. Adler Vilmosnak hívják, harmincnyolc éves, valamikor ügynök volt és Bacsopolyán született. Egy

idő óta Bécsben a Brigittenauban lakott alnév alatt. A szélhámos évek óta temérdek pénzt harácsolt össze. Letartóztatásakor száznál több hamisított okmányt találtak nála, mindegyik más-más névre szólt. Könnyen garázdálkodhatott a külföldön, mert siketnémasának tetetvén magát, nehéz volt rajtakapni. Adler Vilmos Magyarországon nyolc havi börtönt töltött ki okmányhamisításért. 1906. óta a bécsi ügyészség is körözött lopás miatt és a budapesti főkapitányság már régen körözö levelet bocsátott ki ellene, mert sikkasztás miatt följelentették. Adlert a rendőrség átkísérte az országos törvényszék fogházába.

Angyalcsináló hajadon. A napokban véletlenül tudomására jutott a szabadkai rendőrségnek, hogy egy szabadkai szabómester hajadon leánya még a mult év november havában egy gyermeknek adott életet, de az ujszülött nyomban eltűnt és holléte eddig titokban maradt. Govorkovits Aladár rendőrbiztos bizta meg a büntetőosztály a titokzatos eltűnés kiderítésével, aki azonnal hozzálátott a nyomozáshoz. Kiderült, hogy a gyanúsított leány még november 3-án délután szülei házában a félreeső helyen szülte meg gyermekét és a pócegödörbe ejtette. A nyomozás során megállapították azt is, hogy a büntény idejében az ujszülött még élt, de senki sem törődött vele és ott pusztult el a fertőben. A gödröt felkutatták és csakugyan megtalálták az életképes, kellő időben született magzat maradványait. A rendőrség a bűnös anyát azonnal letartóztatta és átkísérte az ügyészség fogházába.

Csendélet Szentistvánon. Vigan mulatoztak a napokban egy szentistváni korezmában a legények. Közöttük volt Huber József egy barátjával és Szabadi Dániel. Huber valami csekélység miatt összeszólalkozott Szabadival. Rövid vita után bicskára került a sor. Huber meg a barátja rárohantak a védtelen Szabadi-ra és alaposan összeszurkálták. A hősi csatának a bajai büntető bíróság tárgyaló termében lesz a folytatása.

Az iszákosság áldozata. Dr. Biró Károly szabadkai polgármester Király József városi rendőrbiztos ellen elrendelte a fegyelmet megelőző vizsgálatot és ennek lefolytatásáig Királyt állásától felfüggesztette. A felfüggesztés indoklásában terjedelmesen vannak felsorolva annak előzményei. Az indoklás lényege a következő: Király József rendőrbiztos régebb idő óta annyira átengedte magát a mértéktelen ivásnak, hogy emiatt hivatalát elhanyagolta, nap-nap után súlyos kötelességszegéseket követett el és jöllehet, rendőrbiztosi állásánál fogva mintaképül kellett volna állania, közbiztonságot okozó életmódjával éppen ezzel ellenkező példát szolgáltatott.

Modern öt szobás lakás kiadó május 1-től sztapári-ut 4. sz. a. Bővebb felvilágosítást ad Magassy Antal gimn. tanár.

Karnevál öfensége, nagyszámú alattvalóitól kísérve, február hó 20-án tartja fényes bevonulását Nizzába. Ennek a bevonulásnak és a vele járó ünnepek megtekintésére február 16-án a Magyar Utazási Vállalat R. T. (Budapest IV., Eskü-ut 3. és Erzsébet körut 12. sz.) irodája elite kirándulást rendez a Riviérára és vidékére. Részletes programok ugyanott kaphatók.

Egy házaspár rémtette.

Martonos községben rémes eset tartja izgatottságban az embereket. Arról van szó, hogy egy ottani gazdaembert az országuton fényes nappal meggyilkoltak. A fiát szintén halálra szánták, de a gyilkos tévedésből a saját gyermekét küldte a másvilágra.

A szinte hihetetlennek látszó, rémes eset regényes részletei a következők:

Egy martonosi szállási ember fiával egy hizott sertést hajtott a martonosi hetivásárra eladás céljából. A sertést el is adták. Az adásvételt szemmel kísérte egy közismert alak.

A pénzt az apa átadta a fiának s a fiu a pénzzel a szállásra igyekezvén, előre ment, míg apja néhány fillérrel betért egy faluvégi csárdába. Az apa néhány deci pálinkát fogyasztott el és fia után indult.

A fiu már jó távolságra jutott s ösztönszerűen hátra-hátranézett: egyszerre csak látta, amint édes apját egy ember *leütötte*. A szerencsétlen apa nyomban összeesett és meghalt.

A legényke borzalommal, kétségbeesve rohant be egy közeli szállásra, mert félt, hogy őt is üldözőbe veszik. Szállást kért a gazda-asszonytól aki egyedül volt odahaza, néhány gyermekével. A legényke elmondotta a rémes történetet hozzáfűzvé még, hogy a pénz ő nála van. A gazdaasszony szívesen adott szállást a fiunak és gyermekei mellé a földre vackolt ágyra fektette.

Jóval később haza érkezett a gazda és suttogni kezdett az asszonnyal. A gazda elmondta az asszonynak, mint ütött le egy embert akinél hitte, hogy pénz van. Persze sötétben tárgyalgattak s abban állapodtak meg, hogy a fiut a kinél pénz volt be fogják dobni az égő kemencébe.

A fiu hallotta a saját halálos ítéletét. Visszaszorított lélegzettel ügyelt minden neszre. Egy óvatos pillanatban aztán nesztelenül kisurrant a sötét éjszakába s telhető erővel futott haza.

A gazdaember semmit sem vevén észre, megfogta sötétben az asszony által megjelölt, baloldalon szélsőnek feküdni vélt fiut és elszántan dobta be a kemencébe. *Az áldosat saját gyermeke volt és elégett.* Mikor aztán mécsvilágnál keresték a fiu pénzeslajbját rémülten vették észre, hogy a kemencében a saját gyermekük égett meg. Most már a csendőrség vallatja a rablógylkos házaspárt.

HIRDETÉSEK.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott igazgatóság közhirrre teszi, hogy a kalocsai gazdaság részére építeni szándékolt 48 egyes **cselédlak**, téglá, mész és homok nélkül 100,038 korona 02 fillérre előirányzott munkáit és anyagjait az igazgatóság hivatalos helyiségében

1908. évi március hó 2-án délelőtt 10 órakor nyilvános zárt írásbeli árlejtésen kívánja biztosítani.

Csakis az árlejtés előtt beérkezett 1 koronás bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlatok, melyek a föltételeknek megfelelnek, fognak figyelembe vétetni.

Egyes, vagy kisebb számú cselédlakokra is lehet ajánlatot tenni. Az ajánlati összeg után 5% bánatpénzt kell az uradalmi főpénztárnál elhelyezni, avagy az ajánlathoz csatolni.

A terveket és költségvetést az igazgatósági irodában a föltételekkel együtt bárki is megtekintheti, 6 koronáért pedig azok másolatát bárki is megszerezheti, míg a készlet tart.

Kalocsa, 1908. évi február hó 1-én.

3-1

Érseki Uradalmak Igazgatósága.

Gubicza György és Tsa üzletébe egy könyvelőnöt azonnali belépésre keres.

Mühle Vilmos
cs. és kir. udvari szállító
Temesvár
Sürgönyeim:
"Virágtelep Temesvár."
Távbeszélő 10. sz.

Bármely vidékre szavatolás mellett szállítja:
**A legszebb és legdivatalosabb
Csokrok és Koszorúkat**
üde élő virágokból, a legjobb kivitelben.
**Menyegzői és alkalmi csokrokat
fűnépélyi és gyászkoszorúkat**
Sürgős megrendeléseket távirattalag kérem.
A Monarchia legnagyobb virágállítója.

293. szám. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében közhirrre teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1907. évi 15131/pol. és 15132/pol. számú végzése következtében dr. Czeisel Lajos és Turányi Zsigmond zombori ügyvédek által képviselt Than Simon, özv. Rosenfeld Fülöpné szabadkai és Gród Ignác javára Than Hermann zombori lakos ellen 1500, 1500, 1925 kor. s járulékaik erejéig 1907. évi december hó 20 án fogantatott kielégítési végrehajtás útján letoglalt és 2279 kor. 80 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: különféle órák, bolti berendezés és ékszerek nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság 1907. évi V. 2167/7. sz. végzése folytán 1500 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi december 15-ik napjától járó 6% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 252 kor. 26 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban adós üzletében leendő eszközülésére 1908-ik évi február hó 15-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel bivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Zomborban, 1908. évi január hó 30-án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott igazgatóság közhirrre teszi, hogy az uradalom tulajdonához tartozó Küldoromlás pusztán építeni szándékolt erdőéri istálló 4733 korona és 44 fillérre előirányzott minden munkáit és anyagjait az igazgatóság hivatalos helyiségében

1908. évi március hó 2-án délelőtt 10 órakor nyilvános zárt írásbeli árlejtésen kívánja biztosítani.

Csakis az árlejtés előtt beérkezett 1 koronás bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlatok, melyek a föltételeknek megfelelnek, fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlati összeg után 5% bánatpénzt kell az uradalmi főpénztárnál elhelyezni, avagy az ajánlathoz csatolni.

A tervet és költségvetést az igazgatósági irodában a föltételekkel együtt bárki is megtekintheti, 6 koronáért pedig azok másolatát bárki is megszerezheti, míg a készlet tart.

Kalocsa, 1908. évi február hó 1-én.

Érseki Uradalmak Igazgatósága.

3-1

735/1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Madaras községben lemondás folytán megürült és évi 800 koronával javadalmazott községi II-od aljegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtokat, hogy kérvényeiket legkésőbb **folyó évi március hó 5-ig** a bácsalmási szolgabírói hivatalhoz nyujtsák be.

Ezen állásra csak jegyzői oklevéllel bíró egyének pályázhatnak.

Bácsalmás, 1908. február hó 3-án.

KOLLER,
tb. főszolgabíró.

24-2-1

T. c.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy Zomborban a Zarándok (sóház) utcában levő virágzó

harisnyakötő intézetemet

egy nagy harisnyakötő intézetbe művezetővé történt meghívásom következtében feloszlattam, illetve azt első segédemnek

Osztrogonác Mária

harisnyakötőnek (lakik Rókus-utca 27. sz.) adtam át az összes gépeimmel együtt.

Midőn a nagyérdemű közönség szíves pártfogását megköszönöm, legyen szabad ez alkalommal utódomat **Osztrogonác Mária**t szíves figyelmébe ajánlanom, ki általam lett kiképezve s az üzletemben előforduló összes munkákat az átvett gépek birtokában a közönség legnagyobb melegegésére végezteti.

Tudatom egyuttal, hogy a nekem munkába adott megrendeléseket szintén utódomnak **Osztrogonác Mária**nak (lakik Rókus-utca 27. sz.) adtam át és azt ő fogja elkészíteni.

Mély tisztelettel
Kniebeuer Mátyás,
vo II harisnyakötő, jelenleg művezető.

6672/kig. 1907.

Pályázati hirdetés

Kerény községénél üresedésbe jött, évi 1000 koronával javadalmazott községi irnoki állásra.

Pályázati határidő: **március hó 15.**

Zombor, 1908. február hó 4.

TÁRCZAY DEZSŐ,
főszolgabíró.

Kiadó ház.

Apatini-ut 35. számú ház, mely 5 szoba, 2 konyha, éléskamra és mellék-helyiség, villany bevezetéssel, parkirozott udvar és termő gyümölcsfákkal van ellátva, **f. évi május 1-től kiadó.** — Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Schlachter József

3-2

Apatini-ut 25.

Műkiállítás

nyílik meg **február 9-én** jelesebb magyar művészeink részvételével, a zombori megyeháza főispáni termeiben.

A kiállítást a budapesti Eggenberger-féle műkereskedés rendezi. 19-2-2

Belépő díj 40 fillér.

A kiállított műtárgyak részletfizetés mellett is megvásárolhatók.

Május elsejére

2-2

2-3 szobából álló **utcai lakás** kellő mellékhelyiségekkel a Rákóczi- vagy Radisits-utcában **kerestetik.** Cim a kiadóhivatalban.

Aki a legjobb és leg-
egészségesebb **italt**
akar inni, az vegyen
rácürmöst.

Kapható: Sztankovits
Lázárnál, Sztapáron.
2 nagy palack ára,
franco szétküldve

5-4

3 korona.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Bittermann Nándor és Fia

☒☒ kő- és könyvnyomdája ☒☒

ZOMBORBAN,

☒☒ a vármegye palotájában. ☒☒

Megrendelések a legrövidebb
idő alatt szállítanak. o

*

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

*

Könyvkötői munkák

elfogadtanak és a kiállítási áron
szállítanak.

*

☒☒ Községi nyomtatványokból ☒☒

☒☒ nagy raktár. ☒☒

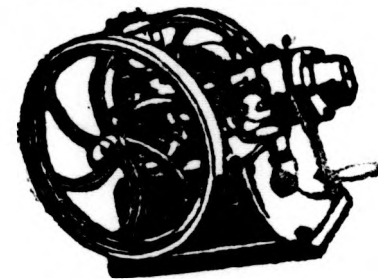
*

60-20

Telefonszám: 18.

Eredeti svéd gyártmányu
BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK
és **NYERSOLAJLOKOMOBILOK**
RUNDLÖF SZABADALMA!

Ezernél
több
üzemben!

Ezernél
több
üzemben!

*—50

Üzemük a létező legolcsóbb, legmegbízhatóbb.

Szerkezetük szabatos, könnyen érthető, könnyen hozzáférhető, — a por elöl védve van.
Kezeléshez nem kell gépész. — Megindítás után nem kell felügyelet.
Pénzügyi felügyelet nincsen — bármely üzemhez és bárhol használhatók.
Motorok 3-tól 100 lóerőig és feljebb. — Lokomobilok 5-től 20 lóerőig.
Szakszerű felvilágosításokkal, árjegyzékkel, ajánlattal és referenciákkal kívánatra díjmentesen szolgálunk.

SCHVARCZ JÓZSEF ÉS TARSÁ gépraktár és műszaki iroda
BUDAPEST, V., Váci-körut 26. — Távirati cím „USZU” Budapest.

„AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.

Levél-cím:

Kérjen minden gazda
árjegyzéket

Malomberendezések stb.

Benzinmotorok

*—53

MAGYAR GÉPFORGALMI R. TÁRS.

AGRARIA